

Reactie Arnhem in het kader van de internetconsultatie over de abonnementsbijdrage Wmo

In het regeerakkoord 2017-2021 "Vertrouwen in de toekomst" hebben de fracties van de partijen VVD, CDA, D66 en ChristenUnie een pakket aan maatregelen aangekondigd om de stapeling van eigen betalingen in de (langdurige) zorg en ondersteuning te verminderen. Op basis daarvan is een conceptbesluit gericht op de verlaging van de eigen bijdrage voor Wlz-zorg en maatschappelijke ondersteuning (Wmo) opgesteld. Dit besluit zou 01-01-2019 in werking treden.

Hieronder volgt een ambtelijke reactie van de gemeente Arnhem. We richten onze reactie daarbij op de belangrijkste wijzigingen van het concept-besluit.

Bij vragen/opmerkingen: de ambtelijke contactpersonen over dit onderwerp zijn:

- Kevin Meijer, kevin.meijer@arnhem.nl, 026-3773059
- Iris Elling, iris.elling@arnhem.nl, 026-3772229 of Stefan van Tongeren, stefan.van.tongeren@arnhem.nl, 026-3771798

1) ***Het 'abbonementstarief' voor Wmo voorzieningen van € 17,50 per 4 weken (ongeacht inkomen en eigen vermogen) is wat Arnhem betreft buiten proportioneel; het zet het (lokale) beleid dat meer gebruik wil maken van 'eigen kracht' (ook financieel) op losse schroeven en zal leiden tot een toename van zorg en kosten.***

Het abonnementstarief voor de Wmo gaat wat ons betreft lijnrecht in tegen de visie op de Wmo waarbij we een beroep doen op de eigen kracht van inwoners. Dit past ook niet binnen de ingezette landelijke visie van de participatiesamenleving en de eigen rol daarbij van gemeenten. Eigen kracht is wat ons betreft ook - tot op zekere hoogte - eigen financiële kracht.

Voor alle maatwerkvoorzieningen Wmo (en ook voor algemene voorziening die onder de Wmo vallen) geldt nu al dat inwoners met een laag inkomen relatief weinig betalen. Mocht de eigen bijdrage voor zorg en ondersteuning in een individueel geval wel tot een probleem leiden (bijvoorbeeld omdat zorgmijding dreigt) heeft het CAK sinds begin 2018 de mogelijkheid open gesteld om op basis van een individueel geval deze persoon vrij te stellen van de eigen bijdrage.

De doelgroep die van de nieuwe maatregel het meest gaat profiteren zijn inwoners met een midden en hoog inkomen, vaak zijn dit ouderen. Naar verwachting zullen met het invoeren van het vaste abonnementstarief meer inwoners gebruik gaan maken van Wmo voorzieningen, ook door inwoners die dit nu zelf regelen. Wij maken ons wat dit betreft de meest zorgen over de druk die zal komen te liggen op de voorzieningen voor huishoudelijke hulp en hulpmiddelen (scootmobiel).

Volgens onze informatie zal ook de algemene voorziening (o.a. huishoudelijke hulp) vallen onder het abonnementstarief (mogelijk per 2019 maar waarschijnlijk per 2020). Gezien de administratie die dan hiervoor weer bijgehouden moet worden, wordt het feitelijk weer een maatwerkvoorziening en draait men hiermee de visie van zelf/samen en eigen kracht die ingezet is weer terug. Bovendien leidt dit tot extra administratieve lasten bij gemeenten en aanbieders.

Als deze informatie juist is, zouden wij deze maatregel zeer betreuren. Daarbij is onze vraag of we als gemeente de eigen bijdrage voor bijvoorbeeld een algemene voorziening wel zelf mogen opleggen (via zorgaanbieder) of dat het nu wettelijk bepaald wordt dat deze eigen bijdrage via het CAK gaat?

2) ***De gemeenten worden financieel onvoldoende gecompenseerd en dit zal negatieve effecten hebben op de toegang tot zorg en ondersteuning.***

In het voorstel wordt beoogd dat de gemeenten 50% van de meerkosten van het invoeren van het abonnementstarief zelf moeten dragen. De gemeenten ontvangen 145 miljoen als compensatie voor een te verwachten kostenstijging met 290 miljoen. In deze berekening is echter nog geen rekening gehouden met de mogelijke extra toeloop richting gemeentelijke voorzieningen. De verwachte €145 miljoen is

gerelateerd aan een CBS berekening. Er zijn recentere cijfers en onderzoeken die wijzen op hogere uitgaven.

Ook zonder een abonnementstarief en de als gevolg hiervan te verwachten volumegroei, worden gemeenten de komende jaren al geconfronteerd met stijgende kosten voor de hulp bij het huishouden als gevolg van de nieuwe CAO VVT. Voor deze kostenstijging worden de gemeenten evenmin in voldoende mate gecompenseerd.

3) **Strenger aan de poort?**

Als gemeenten niet voldoende gecompenseerd worden, blijft er niet veel anders over dan strenger aan de poort te worden. Hiermee worden zorg en ondersteuning juist niet toegankelijker voor die inwoners die de zorg en ondersteuning het meeste nodig hebben. Als de sterkste schouders niet meer de zwaarste lasten dragen, dan worden de negatieve effecten afgewenteld op de gehele doelgroep.

De vraag is echter of het wel mogelijk is om strenger aan de poort te worden. Pogingen hiertoe kunnen leiden tot schrijnende situaties en/of een sterke toename van het aantal bezwaar- en beroepsprocedures. Naar onze informatie is dit punt ook meermaals bij het ministerie ingebracht.

4) **Gehuwden met een gezamenlijk inkomen tot € 35.000 betalen dit jaar geen eigen bijdrage. Zij gaan vanaf 1-7-2019 alsnog € 17,50 betalen. Half jaartje overgangsrecht als het ware.**

De invoering van het abonnementstarief gaat in twee delen. Mocht toch tot invoering worden besloten, dan zouden wij de invoering in één keer willen doen per 01-01-2020. Dan is deze overgangstermijn ook niet nodig en hoeven cliënten niet twee keer te geïnformeerd te worden en daarmee wordt onduidelijkheid voorkomen.

5) **De lage eigen bijdrage bij intramurale zorg wordt verkort van 6 maanden naar 4 maanden. Zowel bij instroom als bij uitstroom. Men gaat dus relatief langer de hoge eigen bijdrage betalen.**

De lage eigen bijdrage bij instroom in intramurale zorg is bedoeld om zaken 'stop' te kunnen zetten zoals huur/hypotheek, gas/water/elektra, etc. waar een opzegtermijn bij geldt. Bij uitstroom is de lage eigen bijdrage bedoeld om wat meer geld over te houden op het moment van daadwerkelijke uitstroom en om alvast wat zaken te kunnen regelen. Tot op heden betaalde men bij zowel instroom als uitstroom gedurende zes maanden de lage eigen bijdrage. Dat gaat nu naar 4 maanden.

Volgens de argumentatie die het Rijk gebruikt moet de eigen bijdrage voor Wmo voorzieningen verlaagd worden, maar tegelijkertijd wordt wel de looptijd tussen lage en hoge eigen bijdrage bij Wlz verkort van 6 naar 4 maanden, waardoor inwoners eerder worden geconfronteerd met hoge kosten. De argumentatie hiervoor is ons niet duidelijk en strookt niet met de veranderingen die door het Rijk worden beoogd met de eigen bijdragen in de Wmo.

Wij hebben nu geen signalen rondom eigen bijdrage vanuit inwoners, anders dan van inwoners die geen gebruik willen maken van de Wlz (terwijl zij hier volgens de definitie wel gebruik van zouden moeten maken/voorliggend op de Wmo) omdat dit veel duurder is. Deze landelijke wijzigingen helpen hierin niet mee.

6) **Het probleem van stapeling van eigen bijdrage gaat feitelijk over de wetten heen. Het abonnementstarief lost dit probleem niet op.**

Met het invoeren van het abonnementstarief wordt door het Rijk een anti-stapelingsmaatregel beoogd die binnen één wet valt. De stapeling van eigen bijdragen/zorgkosten is echter juist een probleem dat over de wetten heen gaat. De stapeling binnen de Wmo wordt daarbij nu al beperkt door de maximale periodebijdrage. De enige stapeling van eigen bijdrage binnen de Wmo is de stapeling van bijdragen voor algemene en maatwerkvoorzieningen. De combinatie van de kosten voor inwoners met voorzieningen vanuit de Wmo én de Zvw wordt echter niet gemaakt. Daarbij vragen wij ons ook af hoe het zit met (o.a. de compensatie voor) de groep inwoners die als gevolg van een Wlz indicatie, die nog niet direct

verzilverd kan worden als gevolg van wachtlijsten, geconfronteerd worden met een hogere eigen bijdrage in combinatie met verlies van zorg en ondersteuning (de zogenaamde zorgval).

Op grond van het bovenstaande roepen wij het kabinet op om:

- De voorgestelde maatregel te heroverwegen en eerst nader onderzoek te doen naar de financiële en maatschappelijke consequenties van de voorgestelde maatregelen (inclusief de berekende compensatie) alvorens deze nieuwe maatregel in te voeren. Daaruit kan mogelijk blijken dat invoering van deze maatregel zoals deze er nu ligt niet realistisch is en daarmee lijnrecht ingaat tegen de visie op de Wmo waarbij we een beroep doen op de eigen kracht van inwoners (ook financiële kracht);
- nader onderzoek te doen naar de mogelijke financiële stapeling van de eigen bijdragen over de domeinen van de verschillende wetten (Wmo, Wlz, ZVW) heen;
- de algemene voorzieningen buiten het abonnementstarief te houden en de mogelijkheid te bieden om eigen bijdrage voor algemene voorzieningen op te leggen door gemeente (via zorgaanbieders) zelf en niet via het CAK zodat extra administratieve lasten voor gemeenten en aanbieders worden voorkomen.